

ATASÖZÜ-DEYİM-ÖZDEYİŞ

ATASÖZÜ

Milletlerin yüzyıllar boyunca geçirdikleri denemelerden ve bunlara dayanan düşüncelerden doğmuş olan sözlere atasözü denir. Milletlerin ortak düşünce, yaşayış, inanış ve gelenekleri atasözüne yansır.

Özellikleri

- 1) Söyleyeni belli değildir. Anonim sözlerdir.
- 2) Kalıplaşmış sözlerdir. Sözcüklerin yerleri değiştirilemez ve yerlerine başka sözcükler (eş anlamlısı) konulamaz.
 - Ak akçe, kara gün içindir.
 - Derdini söylemeyen derman bulamaz.
- 3) Öğüt verir, yol gösterir.
 - Taş taşı laf taşıma.
 - Taşıma su ile değirmen dönmez.

DEYİM

Kavramları, olayları mecaz yoluyla belirten kalıplaşmış söz gruplarına deyim denir.

Özellikleri

- 1) Kalıplaşmış söz öbekleridir.
- 2) En az iki sözcükten oluşur.
 - Hak vermek
 - Burnu büyümek
 - Burun kıvrırmak
- 3) Deyimleri oluşturan sözcükler çoğunlukla gerçek anlamından uzaklaşarak mecaz anlam kazanırlar.
 - Aldığı haberden sonra küplere bindi.
 - Ağız ağıza verip konuşuyorlar.
 - Eksik bir şey bulamayınca çamur attılar.
 - Sabret işin çoğu gitti azı kaldı.

ÖZDEYİŞ (VECİZE)

Ünlü kişilerce söylenmiş özlü sözlere vecize denir.

- Hayatta en hakiki mürşit ilimdir. (Mustafa Kemal ATATÜRK)
- Dinlenmemek üzere yürümeye karar verenler asla ve asla yorulmazlar. (Mustafa Kemal ATATÜRK)
- Ne insanlar gördüm üzerlerinde elbise yoktu, ne elbiseler gördüm içinde insandan eser yoktu.(Mevlana)
- Başarısız ola ola başarıya ulaştım. (Thomas Edison)